

Bemærkninger til forslaget

»J. F. Norallaq var en morder i et inuit-samfund, hvor den slags var lige så almindelige, som krige var det hos andre samfund. Han var blevet taget af pukertallit, rødfrakker. En masse naalagakker var kommet og dømte ham til anbringelse på et fængsel i de hvides land. Nu skulle Norallaq rejse til et fremmed samfund, hvis sprog han ikke forstod. Han vidste, at han var dømt til at rådne op ude i det fremmede, og han var bange.

Denne beretning af Knud Rasmussen gjorde et dybt indtryk på os børn i 1930'ernes Grønland. Tænk at være i Norallaqs sted! Norallaq fik også tuberkulose ude i det fremmede . . .

Mange år senere tog man i Grønland rødfrakernes fremgangsmåde op og begyndte at sende lovovertrædere til afsoning i Danmark . . .«

Grønlandsposten, nr. 17 1984.

1. Historisk baggrund

Siden 1963 har en del grønlandske strafafsonere været henvist til danske fængsler. Denne ordning var oprindeligt tænkt som en midlertidig foranstaltning; men efter 22 år kan der sættes et spørgsmålstegn ved det »midlertidige«.

Tanken bag denne deportation var oprindeligt et hensyn både til sikkerheden og til behandlingen. Dette hensyn forekommer imidlertid illusorisk, idet anstalten ved Herstedvester trods alt ikke er mere sikker, end at man kan slippe ud, og det er mildt sagt vanskeligt at tale om behandling, når den skal finde sted langt fra ens eget land, på et fremmed sprog og uden forbindelse til ens egen kultur og familiemæssige baggrund. En recidivprocent på 80 understreger dette. En egentlig resocialisering vil aldrig kunne foregå under så fremmedartede vilkår.

I 1976 skimtedes en løsning, idet man forventede at kunne bruge en kommende psykiatrisk afdeling på Dr. Ingrid's hospital; men efter færdiggørelsen var denne alligevel ikke anvendelig, fordi den af hensyn til brandsikkerheden kun måtte bruges som åben afdeling. Under et besøg af folketingets retsudvalg i anstalten i Herstedvester i 1976

advarede lægerne kraftigt mod de menneskelige problemer som følge af deportationen.

De gældende regler for grønlandske strafafsonere findes i justitsministeriets cirkulære af 31. maj 1977.

2. Den grønlandske holdning

Grønlænderne selv har tilsyneladende ikke været særlig interesserede i at overtage ansvaret for denne gruppe strafafsonere; dels har man prioriteret løsningen af andre sociale problemer højere, og dels er lykkede fængsler om muligt endnu mere kulturfremmede for grønlænderne end for danskerne.

Siumut har dog tilkendegivet, at grønlænderne til sin tid vil betragte straffuldbyrdelsen som et socialt problem og derfor anvende langt mere humane foranstaltninger, end der anvendes i dansk kriminalpolitik. På det sidste har landsstyremedlem Arqaluk Lyngø under et besøg i Danmark vist konkret interesse for en løsning af problemet.

Forslagsstillerne mener, at grønlænderne selv må finde en løsning, så det sker i overensstemmelse med grønlandsk kultur og grønlandske traditioner. Af principielle grunde ønsker forslagsstillerne derfor ikke at tage stilling til, hvori en sådan løsning skal bestå.

Det skal dog bemærkes, at Nanortalik kommune og byggerådet i Frederiksdal i slutningen af 1984 tilbød, at en løsning kunne findes i deres egn. I forvejen findes der 44 afsoningspladser i Grønland (28 i Nuuk, 8 i Egedesminde og 8 i Julianehåb), mens yderligere 22 er under opførelse.

3. Beskrivelse af problemet

Ved udgangen af 1983 var der 17 overtrædere af den grønlandske kriminallov i anstalten ved Herstedvester. 7 var på psykiatrisk hospital i Danmark, mens 2 var til mentalobservation i Danmark. Tallene har været jævnt stigende i årenes løb.

Kriteriet for anbringelse i Danmark er, om der er tale om psykiske afvigere med behov for behandling. I Grønland er mulighederne for at an-